

ЗДРУЖЕНИЕ „ИНВЕНТИВНОСТ“, РАДОВИШ

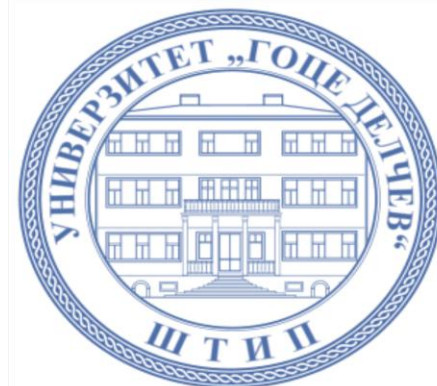
ПРОЕКТ: СО ЗНАЕЊЕ ДО ПОДОБАР БИЗНИС

МОДУЛ 1

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

(Закони за: сметководители, ДДВ, ДД/ДВП и ПДД)

**Доцент д-р Јанка Димитрова
Универзитет ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ
Економски факултет штип**

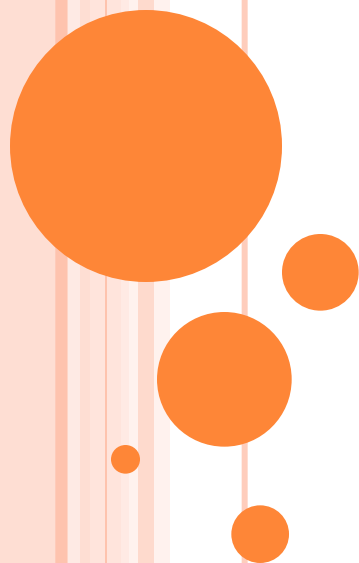

ОДБРАНИ ТЕМИ

ЗАКОНИ ЗА:

- Сметководители
- Данок на добивка
- Данок на исплатена дивиденда и други распределби од добивката
- Годишен данок на вкупен приход
- Персонален данок на доход
- Данок на додадена вредност
- Данок на имот

ЗАКОН ЗА СМЕТКОВОДИТЕЛИ

ДАНОК НА ДОБИВКА

Законска рамка

Закон за данокот на добивка (Службен весник на РМ бр. 80/93..135/11)

Правилник за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување (Службен Весник на РМ бр. 173/11)

ОБВРЗНИЦИ ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА

- Правно лице (субјект) - резидент на РМ кој остварува добивка од вршење на дејност во земјата и странство
- Резидент е субјект кој е основан или има седиште на територијата на РМ
- Постојана деловна единица (подружница) на странско лице за добивката што ја остварува од вршење на дејност на територијата на РМ

КОЈ НЕ Е ОБВРЗНИК ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА

- Заштитните друштва
- Корисници на технолошки индустриски развојни зони
- Народна банка на РМ
- Стопански единици на казнено поправни домови

ДАНОЧНА ОСНОВА И ДАНОЧНА СТАПКА

- Даночна основа за пресметување на данокот на добивка претставува износот на непризнаените расходи утврдени во согласност со Законот, намалени за даночниот кредит
- Даночната основа утврдена од непризнаените расходи за даночни цели се состои од:
  - оданочиви расходи и помалку искажани приходи и
  - расходи и помалку искажани приходи од поврзани субјекти
- Даночка стапка - 10 %

ОДАНОЧИВИ РАСХОДИ И ПОМАЛКУ ИСКАЖАНИ ПРИХОДИ

За оданочиви расходи и помалку искажани приходи се сметаат:

- Расходите кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршење на таа дејност;

- Исплатените надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос, кои се исплатени (или вкалкуирани) во износи поголеми од пропишаните во согласност со:

➤ Законот за работните односи

➤ Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството (ОКДПС);

➤ Прописите за органите на државната управа (Закон за извршување на Буџетот на РМ за 2012 година- ЗИБ, Општ колективен договор за јавниот сектор на РМ - ОКДЈС);

- Други расходи

ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА

Даночно признат расход е износот од 8% од просечна месечна нето плата по работник во РМ во последните три месеца

На износот до пропишаниот не се пресметува персонален данок на доход

Над пропишаниот износ на разликата се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход

За вработените во јавниот сектор е непризнат расход (не е пропишан во ЗИБ за 2012 година)

Пример	денари
Исплатена е дневница на вработен во приватен сектор	2.500
Признат расход	1.663
Разлика за оданочување	837
Персонален данок (11,11%)	92

ДНЕВНИЦА ЗА СЛУЖБЕНО ПАТУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО

- Даночно признат расход е износот на исплатената дневница во износ од 35% во согласност со Уредбата за службени патувања во странство и Решението за највисоки дневници во странство
- Над пропишаниот износ на разликата се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход

ТЕРЕНСКИ ДОДАТОК

- Даночно признат расход е исплатениот износ во зависност од обезбедените услови на работа (сместување и исхрана)
- Се утврдува со колективен договор на ниво на гранка односно оддел, односно на ниво на работодавач
- До пропишаниот износ не се пресметува персонален данок на доход
- Над пропишаниот износ на разликата се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход
- За вработените во јавниот сектор е непризнат расход (не е пропишан во ЗИБ за 2012)

НАДОМЕСТОК ЗА ОДВОЕН ЖИВОТ

- Даночно признат расход е износот кој се исплаќа во висина утврдена со колективен договор на ниво на гранка, односно оддел, односно на ниво на работодавач, но не помалку од 60% од просечната месечна нето плата по работник во РМ во последните три месеца
- До пропишаниот износ не се пресметува персонален данок на доход
- Над пропишаниот износ се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход
- Во јавниот сектор признат расход е износот исплатен на избрани и именувани лица во висина од 30% од просечната месечна нето плата во РМ за претходни три месеца (пропишан во ЗИБ за 2012 година)
- Надоместоците на вработените за дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот меѓусебно се исклучуваат

ОДПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ ВО ПЕНЗИЈА

- Даночно признат расход е износот исплатен согласно ОКДПС, односно две просечни месечни нето плати по работник во РМ исплатени во последните три месеца
- До пропишаниот износ не се пресметува персонален данок на доход
- Над пропишаниот износ на разликата се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход
- За вработените во јавниот сектор признат расход е износот од две просечни месечни нето плати во РМ до денот на исплатата (пропишан во ЗИБ за 2012 година)

ИСПРАТНИНА ЗА ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК

Даночно признат расход е износот исплатен во согласност со член 97 од ЗРО (просечна нето плата на работникот во последните шест месеца пред отказот, под услов да не е помала од 50% од просечната нето плата исплатена по работник во РМ пред отказот)

ИСПРАТНИНА ЗА ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК

Во зависност од годините поминати на работа се исплатува:

Нетоплата	години
една	До 5
две	Од 5 до 10
три	Од 10 до 15
четири	Од 15 до 20
пет	Од 20 до 25
шест	Над 25

До пропишаниот износ не се пресметува персонален данок на доход

На износот над пропишаниот се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход

Пример	денари
На работникот за поминати 5 години на работа му е Исплатен износ од	60.000
Просечна нето плата на работникот	25.000
Основа за персонален данок	35.000
Персонален данок	3.888
Непризнат расход (35.000+3.888)	38.888

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

- Даночно признат расход е износот од 40% од просечна месечна бруто плата по работник во РМ, објавена до денот на исплата
- Персонален данок на доход се пресметува на целиот износ
- Непризнат расход е износот исплатен над 40% од просечна бруто плата
- За вработените во јавниот сектор не е предвиден во согласност со ЗИБ за 2012 година

Пример	денари
Друштвото во месец мај исплатило регрес за годишен одмор за 10 вработени	200.000
Персонален данок (11,11%)	22.220
Бруто износ	222.220
Даночно признат расход (12.350x10)	123.500
Непризнат расход	98.720

ЈУБИЛЕЈНИ НАГРАДИ

Даночно признат расход во висина на просечна месечна плата по работник во РМ во последните три месеца

Персонален данок се пресметува на целиот износ

Непризнат расход е износот исплатен над една просечна месечна плата по работник во последните три месеца

За вработените во јавниот сектор е непризнат расход (не е пропишан во ЗИБ за 2012 година)

НЕПРЕКИНАТО БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ

Даночно признат расход е износот исплатен во висина на просечна месечна плата по работник во РМ исплатена во последните три месеца

Персонален данок на доход се пресметува на целиот исплатен износ

Непризнат расход е износот исплатен над една просечна месечна плата по работник во РМ

За вработените во јавниот сектор признат расход е износот од една просечна месечна нето плата во органот на која е пресметан персонален данок на доход (пропишана во ЗИБ за 2012 година) исплатена во последните три месеца

СЕЛИДБИ НА ВРАБОТЕНИТЕ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВАЧОТ

Даночно признат расход е износот исплатен во висина на стварните трошоци направени за превоз на покуќнината и на семејството

Персонален данок се пресметува на исплатениот износ

За вработените во јавниот сектор признат расход е износот во висина на стварно направените трошоци на кој е пресметан персонален данок (пропишан во ЗИБ за 2012 година)

КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ

Даночно признат расход е износот од 30% од стварно направените трошоци (документирани со патен налог, спецификација за локал)

Персонален данок на доход не се плаќа на износот до 3.500 денари

Непризнат расход е 70% од исплатениот износ

Надоместокот се пресметува во висина од 30% од цената на литар гориво за секој изминат километар поединечно месечно по работник

За вработените во јавниот сектор е непризнат расход, не е пропишан во ЗИБ за 2012 година)

КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ

Пример:	Денари
На работникот во месец мај исплатен е износ од	40.000
Не се плаќа персонален данок	3.500
Разлика за оданочување со персонален данок	36.500
Персонален данок (11,11%)	4.055
Бруто износ	44.055
Признат расход (30%)	13.216
Непризнат расход (70%)	30.839

НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК

Даночно непризнат расход

Персонален данок на доход се пресметува на целиот износ

За вработените во јавниот сектор е непризнат расход (не е Пропишан во ЗИБ за 2012 г.)

ОРГАНИЗИРАНА ИСХРАНА

Организирана исхрана подразбира:

- Постојење на организациона единица во рамките на деловниот процес на работодавачот или
- Договор склучен со други компании за приготвување и дистрибуција на топол оброк

ОРГАНИЗИРАН ПРЕВОЗ

- Организиран превоз подразбира посебен линиски превоз на определена група патници со исклучување на други патници врз основа на склучен договор меѓу правното лице и превозникот
- Даночно признат расход е организиран превоз во висина на стварните трошоци во јавниот сообраќај
- Не се пресметува персонален данок на доход до висина на трошоците во јавниот сообраќај
- Непризнат расход е бруто износот над трошоците во јавниот сообраќај

МЕСЕЧНИ НАДОМЕСТОЦИ НА ЧЛЕНОВИ НА ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ

- Даночно признат расход е 50% од просечна месечна бруто плата по раборник во РМ исплатена во претходната година
- За 2012 година надоместокот изнесува 15.301 денари (месечен паушал, патни и дневни трошоци)
- Персонален данок на доход се пресметува на целиот исплатен износ
- Непризнат расход е исплатениот бруто износ над 15.301 денари

УПЛАТИ ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

- Даночно признат расход е износот до четири просечни месечни бруто плати исплатени во претходната година во РМ на годишно ниво по вработен
- За 2012 година трошокот изнесува 122.408 денари
- Персонален данок на доход не се пресметува на износот до 122.408 денари
- Над пропишаниот износ на разликата се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход

НАДОМЕСТОЦИ ЗА ВОЛОНТЕРИ И ЛИЦА КОИ ВРШАТ ЈАВНИ РАБОТИ

- За волонтерите даночно признат расход (трошоци за храна и превоз) е износот од 15% од просечната месечна плата во РМ исплатена во претходната година во согласност со Законот за волонтерство
- За 2012 година трошокот изнесува 4.590 денари
- Персонален данок на доход не се пресметува на износот до 4.590 денари
- Над пропишаниот износ на разликата се пресметува персонален данок на доход и во бруто износ е непризнат расход
- За волонтерите даночно признат расход се и трошоците за службени патувања и трошоците за обука кои се исплатуваат во висина како за вработените кај организаторот на волонтерска работа (здруженија на граѓани, фондации, верски заедници, религиозни групи, јавни установи, органи на државната власт и општините)
- На лицата кои вршат јавни работи трошоците се признаваат во согласност со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност

СКРИЕНИ ИСПЛАТИ НА ДОБИВКИ

Скриени исплати на добивки се сметаат:

1) Давањата на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната, вклучувајќи ја и пониската камата на одобрените заеми

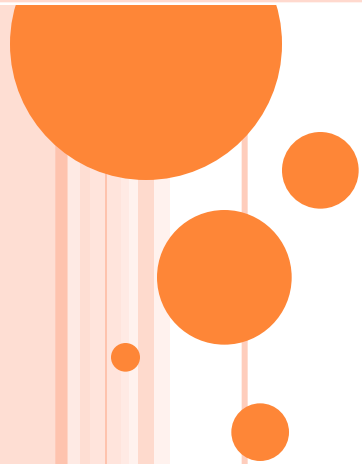
Пример1	денари
Друштвото продало деловен простор на основачот во износ од	1.000.000
Пазарна вредност	2.000.000
Помалку прикажани приходи	1.000.000

Пример 2	денари
Друштвото дало позајмица на основачот	300.000
Износ на договорена камата 5%	7.397
Камата од деловните банки 12%	17.753
Помалку прикажани приходи	10.356

СКРИЕНИ ИСПЛАТИ НА ДОБИВКИ

2) Плаќање за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив поврзани лица, по цени повисоки од пазарните и овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица

Пример:	денари
Друштвото купило од основачот-физичко лице автомобил во износ од	150.000
Пазарна вредност	100.000
Непризнат расход	50.000

СКРИЕНИ ИСПЛАТИ НА ДОБИВКИ

3) Кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди), кои не се на товар на платата на одговорното лице

Пример	денари
Кусок на материјали (по одлука)	70.000
На товар на платата на одговорното лице	50.000
ДДВ18% (50.000*18%)	9.000
На товар на друштвото	20.000
ДДВ18%(20.000*18%)	3.600
Непризнат расход	23.600

ТРОШОЦИ ЗА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА

Даночно признат расход се трошоците за репрезентација (гоштевања, подароци, одмор, рекреација, разонода) во висина од 10%

Пример	денари
За деловен ручек потрошено	40.000
ДДВ 18%	7.200
Вкупно	47.200
Признат расход-10%	4.720
Непризнат расход-90%	42.480

ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС

Даночно признат расход во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности се трошоците:

- за донации до 5% од вкупниот приход остварен во годината
- за спонзорства до 3% од вкупниот приход остварен во годината

Даночно непризнат расход се трошоците:

- за донации над 5% од вкупниот приход остварен во годината
- за спонзорства над 3% од вкупниот приход остварен во годината

КАМАТИ ПО КРЕДИТИ КОИ НЕ СЕ КОРИСТАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА НА ОБВРЗНИКОТ

Даночно непризнат расход се:

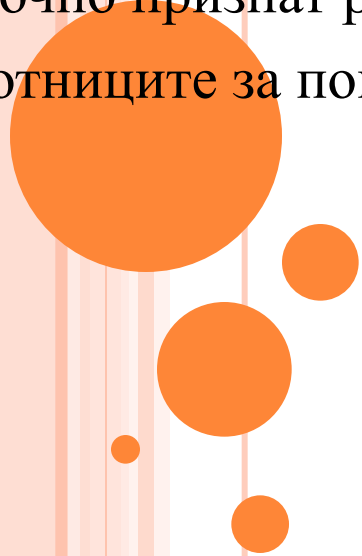
- трошоците по основ на камата по кредити кои не се за вршење на дејноста и
- камати за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и украсни предмети

ОСИГУРИТЕЛНИ ПРЕМИИ ВО КОРИСТ НА ЧЛЕНОВИ НА ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ И НА ВРАБОТЕНИ

Даночно непризнат расход се осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членови на органи на управување, како и на вработените доколку не се одбиваат од платата

Даночно признат расход е личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа

ДАНОК ПО ЗАДРШКА (ОДБИВКА)

Правните лица (освен ако поинаку не е регулирано со Меѓународните договори за одбегнување на двојното оданочување) се обврзани да задржат и уплатат данок на приходите платени на странски правни лица по основ на:

- исплатени дивиденди
- камати
- авторски хонорари
- забавни и спортски активности
- менаџмент, консалтинг и финансиски услуги
- осигурување и реосигурување од ризици
- телекомуникациски услуги и
- закуп на недвижности во РМ

Данокот по задршка (одбивка) исплатен на трети лица кој е на товар на трошоците на даночниот обврзник не е признат расход

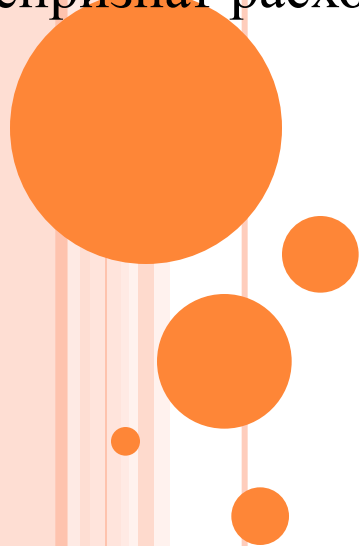
Пример	денари
На правно лице од Бугарија по ф-ра за Авторско дело е платено (3.000евра)	186.000
Задржан данок 10% по Меѓународен договор	18.600
Непризнат расход	18.600

ПАРИЧНИ И ДАНОЧНИ КАЗНИ

Непризнати расходи се паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за неблагоприятна уплата на јавните давачки и трошоците за присилна наплата на јавните давачки

Пример:

- По решение на УЈП платена е глоба - 60.000
- Казнена камата – 15.000
- Непризнат расход – 75.000

ИСПЛАТИ НА СТИПЕНДИИ

Даночно непризнат расход се исплатите:

- на стипендии (освен стипендиите исплатени во согласност со Законот за донации и спонзорства) и
- трошоците за дипломски, последипломски и докторски студии
- трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварување на дејноста на даночниот обврзник се признат расход под услов вработениот да остане на работа во период од три години сметано од годината на стекнување на соодветни знаења
- Персонален данок на доход се пресметува на целиот исплатен износ

ТРОШОЦИ ЗА КАЛО, РАСТУР, КРШ И РАСИПУВАЊЕ

Даночно непризнат расход се трошоците на кало, растур, крш и расипување доколку се:

- Над нормираните износи утврдени за соодветната гранка и
- Под услов истите да не се настанати како резултат на вонредни настани или виша сила

ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА

- Даночно непризнат расход се смета исправката на вредноста на ненаплатените побарувања освен за исправките на вредноста кај банките, штедилниците и осигурителните компании
- Признат расход е отписот врз основа на правосилна судска одлука, а за побарувањата од субјектите кои се во стечај или ликвидација доколку се пријавени и потврдени од страна на стечајниот управник

РАСХОДИ И ПОМАЛКУ ИСКАЖАНИ ПРИХОДИ ОД ПОВРЗАНИ ЛИЦА

- Разликата меѓу трансферната и пазарната цена – утврдувањето на разликата се врши според принципот дофат на рака (*arm length principle*)
- Камати по заеми од поврзани лица - разликата се утврдува со стапка остварена на финансискиот пазар во земјата или меѓународниот финансиски пазар
- Доколку даночниот обврзник не може евидентирано да докаже се применува **EURIBOR** стапката за девизни кредити со соодветна рочност и **SKIBOR** стапката за денарски кредити зголемена за 1%

РАСХОДИ И ПОМАЛКУ ИСКАЖАНИ ПРИХОДИ ОД ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Пример 1

	денари
Друштвото добило заем од поврзано друштво	1.000.000
Договорна камата 20% годишно	200.000
Камата во деловните банки 12% годишно	120.000
Непризнат расход	80.000

Пример 2

	денари
Друштвото дало заем на поврзано друштво	1.000.000
Договорна камата 10% годишно	100.000
Камата во деловните банки 12% годишно	120.000
Непризнат расход	20.000

Даночно непризнат расход е износот на затезна (казнена) камата од облигаторен однос меѓу поврзано лице кое не е банка или друга овластена институција

РАСХОДИ И ПОМАЛКУ ИСКАЖАНИ ПРИХОДИ ОД ПОВРЗАНИ ЛИЦА

- Непризнат расход е износот на камати по кредити добиени од содружници или акционери - нерезиденти со најмалку 25% учество во капиталот на друштвото кои за повеќе од три пати го надминува уделот на тој содружник или акционер

- Уделот се одредува со примена на процент на учество во капиталот на друштвото на почетокот и на крајот на даночниот период врз основа на состојбата на основната главнина (намлена за неуплатениот дел), резервите (освен ревалоризационите резерви) и нераспределените добивки (намалени за евентуално непокриените загуби).

Пример:	денари
Друштвото "X" добило заем од поврзано друштво	5.000.000
Каматна стапка 21% (5.000.000x21%)	1.050.000
Состојба на капиталот на почетокот на годината	1.100.000
Состојба на капиталот на крајот на годината	900.000
Просечен капитал	1.000.000
Процент на учество 60% (1.000.000x60%)	600.000
Трикратен износ	1.800.000
Заем над трикратниот износ	3.200.000

ДАНОЧЕН КРЕДИТ

Даночната основа формирана од непризнаените расходи и помалку искажаните приходи се намалува за износот на:

- Наплатените побарувања и за одредени категории трошоци за кои во претходните даночни периоди се вршело зголемување на основата (применети методи на амортизација, применет модел на искажување на залихите, резервирање на трошоци по разни основи, усогласувања на плати и други лични примања)
- Доколку даночната основа е помала од износот на намалувањето се искажува **ДАНОЧНА ЗАГУБА**, која се пренесува на товар на даночната основа во Даночниот биланс во наредните пет години

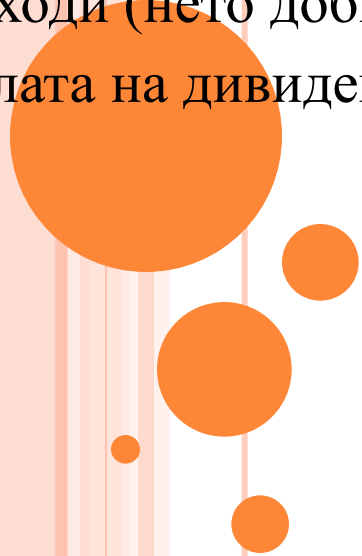

ИЗБЕГНУВАЊЕ ДВОЈНО ОДАНОЧУВАЊЕ

- На субјектите кои остваруваат доход во странство на кој согласно Договорите за одбегнување на двојното оданочување е пресметан и платен данок по задршка (освен данок на дивиденди) и данокот платен на добивката
- Во нерезидентната подружница им се одобрува даночен кредит во висина на платениот данок, но не повеќе од данокот што би се добил со примена на пропишаната даночна стапка во РМ
- Одобреното даночно намалување кое е поголемо од пресметаниот данок се пренесува на товар на данокот утврден во даночните биланси до целосно искористување

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ

- Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики
- Сметководствената бруто добивка за одреден даночен период, намалена за данокот платен на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи (нето добивка) подлежи на оданочување само во случај на исплата на дивиденди и други распределби од добивката

ДАНОЧЕН КРЕДИТ

- Даночната основа формирана од непризнаените расходи и помалку искажаните приходи се намалува за износот на:
- наплатените побарувања и за одредени категории трошоци за кои во претходните даночни периоди се вршело зголемување на основата (применети методи на амортизација, применет модел на искажување на залихите, резервирање на трошоци по разни основи, усогласувања на плати и други лични примања)

Доколку даночната основа е помала од износот на намалувањето се искажува **ДАНОЧНА ЗАГУБА**, која се пренесува на товар на даночната основа во Даночниот биланс во наредните пет години

ИЗБЕГНУВАЊЕ ДВОЈНО ОДАНОЧУВАЊЕ

На субјектите кои остваруваат доход во странство на кој согласно Договорите за одбегнување на двојното оданочување е пресметан и платен данок по задршка (освен данок на дивиденди) и данокот платен на добивката

Во нерезидентната подружница им се одобрува даночен кредит во висина на платениот данок, но не повеќе од данокот што би се добил со примена на пропишаната даночна стапка во РМ

Одобреното даночно намалување кое е поголемо од пресметаниот данок се пренесува на товар на данокот утврден во даночните биланси до целосно искористување

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики

Сметководствената бруто добивка за одреден даночен период, намалена за данокот платен на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи (нето добивка) подлежи на оданочување само во случај на исплата на дивиденди и други распределби од добивката

Износот од добивката за тековната година од кој се распределува дивиденда се утврдува од:

- Нето добивката за деловната година
- Нераспределените добивки од минати години
- Резервите кои што можат да се распределуваат
- Намален за евентуални загуби од минатите години

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

Преглед на даночни обврски на исплатена дивиденда од акумулирана добивка за 2008 година

Исплатена дивиденда на:	Данок од добивка	Задржан данок	Персонален данок
Домашно правно лице	Не се плаќа (освен на здруженија)	Не се плаќа	Не се плаќа
Странско правно лице	Не се плаќа	Се плаќа	Не се плаќа
Домашно физичко лице	Не се плаќа	Не се плаќа	Се плаќа
Странско физичко лице	Не се плаќа	Не се плаќа	Се плаќа

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

Преглед на даночни обврски на исплатена дивиденда од акумулирана добивка за 2009, 2010 и 2011 година

Исплатена Дивиденда на:	Данок код добивка	Задржан данок	ПДД
Домашно правно лице	Не се плаќа (освен за здруженија)	Не се плаќа	Не се плаќа
Странско правно лице	Се плаќа	Се плаќа	Не се плаќа
Домашно физичко лице	Се плаќа	Не се плаќа	Се плаќа
Странско физичко лице	Се плаќа	Не се плаќа	Се плаќа

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

АВАНСНА ДИВИДЕНДА

Аванс на дивиденда се утврдува од добивката остварена во тековната година, врз основа на периодични пресметки или финансиски извештаи (ревидирани) за трите, шестте, односно деветте месеци

Авансот на дивиденда не може да ја надмине вкупната нераспределена добивка остварена во претходните години зголемена за резервите кои можат да се распределуваат, намалена за евентуално непокриените загуби од претходни години

Други исплати од добивката се сметаат:

Исплати од стечајната и од ликвидационата маса кон сопствениците над вредноста на запишаниот капитал

Исплати над зголемената вредност на основачкиот влог кој се исплатува на содружниците при испитување, под услов да се врши намалување на основната главнина

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

Пример	денари
Остаток од ликвидациона маса	600.000
Основна главнина на содружникот-физичко лице	310.000
Разлика за оданочување	290.000
Данок на добивка	29.000
Основица за персонален данок	261.000
Персонален данок	26.100
Нето за исплата	234.900

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

Зголемување на основната главнина поради промена на сметководствената вредност на деловниот имот и на обврските (процена по фер вредност), преобразба или статусни измени (спојување, присоединување, поделба)

Пример	денари
Сметководствена вредност на имотот	3.000.000
Проценета вредност	4.000.000
Зголемување на основната главнина	1.000.000
Данок на добивка	100.000
Основа за персонален данок	900.000
Персонален данок	90.000

ДАНОК НА ДОБИВКА ВО ИСПЛАТЕНИ ДИВИДЕНДИ И ДРУГИ РАСПРЕДЕЛБИ ОД ДОБИВКАТА

Примања на членови на органите на управување и на вработените врз основа на одлука на друштвото

Пример:	денари
На вработените дадени се акции на товар на добивката	2.000.000
Данок на добивка	200.000
Основа за персонален данок	1.800.000
Персонален данок	180.000

ГОДИШЕН ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД

Малите и микро трговци и правните лица резиденти на РМ кои го водат сметководството во согласност со ЗТД можат да се определат да плаќаат годишен данок на вкупен приход од 1%, доколку оствариле во текот на годината вкупен приход од 3.000.001 до 6.000.000 ден.

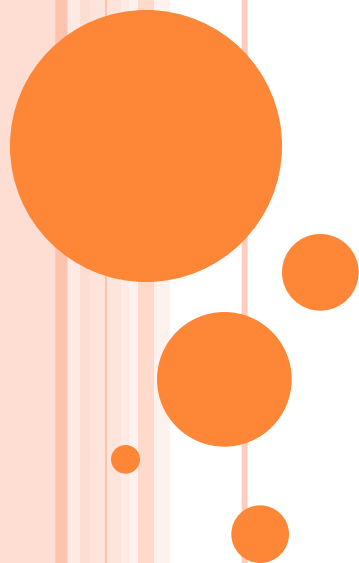
Одбраниот модел на оданочување не може да се менува во наредните три години

Доколку остварат вкупен приход до 3.000.000 денари не плаќаат годишен данок на вкупен приход и не плаќаат данок на добивка

Во годишен данок на вкупен приход не припаѓаат друштвата кои извршуваат:

- банкарска дејност
- финансиска и осигурителна дејност и
- дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри

ПЕРСОНАЛЕН ДАНОК НА ДОХОД - ПДД

ОБВРЗНИК НА ПЕРСОНАЛЕН ДАНОК НА ДОХОД

Физичко лице резидент на РМ за доходот што го остварува во земјата и во странство

Физичко лице кое не е резидент на РМ за доходот што е остварен на територијата на РМ

Физичко лице кое непријавено врши дејност и остварува приходи кои подлежат на оданочување

ПРИХОДИ ОД КАПИТАЛ

Обврзник на данокот на доход на приходи од капитал е физичко лице кое остварува приходи од:

- дивиденди и други приходи остварени со учество во добивката кај правните и физичките лица
- камати по заемите дадени на физички и правни лица
- камати по обврзници или други хартии од вредност
- камати од орочени штедни и други депозити

ПРИХОДИ ОД КАПИТАЛ

Основа за оданочување на приходите од дивиденди и други приходи остварени со учество во добивката е бруто дивидендата, односно другите приходи

Основа за оданочување на приходите од камати по заеми дадени на правни и физички лица, камати по обврзници (освен издадени од РМ и општините) или други хартии од вредност и камати од орочени штедни и други депозити (освен по видување) претставува износот на пресметаната камата

Данокот го плаќа исплатувачот

На каматите на орочени штедни влогови не се плаќа персонален данок до 2013 година

Пример:	денари
Физичко лице дало заем на правно лице	300.000
Пресметана камата	7.000
Персонален данок (10%)	700
Нето за исплата	6.300

КАПИТАЛНИ ДОБИВКИ

Под капитална добивка се подразбира приходот што обврзникот го остварува од продажба на хартии од вредност, учество во капиталот и недвижен имот

- Доколку разликата е негативна се остварува капитална загуба
- Капиталната загуба од продажба на хартии од вредност се пребива сп капитални добивки
- Обврзник на данокот е физичко лице кое остварува капитални добивки
- Физичкото лице поднесува до УЈП образец ПДД - АДП/КД во рок од 15 дена од остварување на приходот

КАПИТАЛНИ ДОБИВКИ

- Основа на данокот на доход за капитални добивки е разликата меѓу продажната цена на хартиите од вредност на учеството во капиталот и на недвижниот имот и куповната (набавната) цена
- Данокот на капитални добивки го пресметува УЈП во рок од 30 дена
- Капиталната добивка остварена со продажба на хартии од вредност, учество во капиталот и недвижен имот се оданочува во висина од 70%
- Капитална добивка не се плаќа на средствата остварени од продажба на недвижен имот кој обврзникот ќе го продаде по истекот на три години од денот кога го стекнал

ДРУГИ ПРИХОДИ

Други приходи се приходите кои не се наведени во точките од 1 до 8 во ЗПДД и не се изземени од оданочување (исплатени донации за лекување, школување, учество на спортски и музички натпревари по претходно поднесено барање и слично)

Персонален данок плаќа исплатувачот на бруто основа намалена за 35% нормирани трошоци

Пример	денари
Правно лице дало помош на физичко лице за лекување	25.000
Бруто износ (25.000:0,935)	26.738
Нормирани трошоци (26.738x35%)	9.358
Основа за персонален данок (26.738-9.358)	17.380
Персонален данок -10%	1.738

ДРУГИ ПРИХОДИ

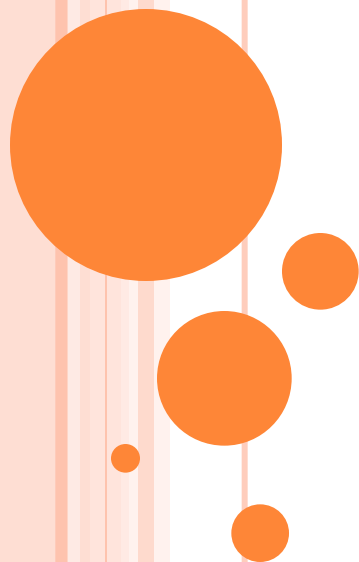
Како други приходи се сметаат и приходите остварени со стекнување на хартии од вредност и учество во капиталот без надоместок

Основа за оданочување е пазарната вредност на денот на стекнувањето

Физичкото лице кое се стекнало со хартии од вредност без надоместок до УЈП поднесува пријава ПДД - АДП/ДР

Приходите остварени со стекнување на хартии од вредност и учество во капиталот без надоместок, се ослободени од персонален данок на доход, доколку општината издала решение дека не се плаќа данок на наследство и подарок (наследници од прв наследен ред)

ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ - ДДВ

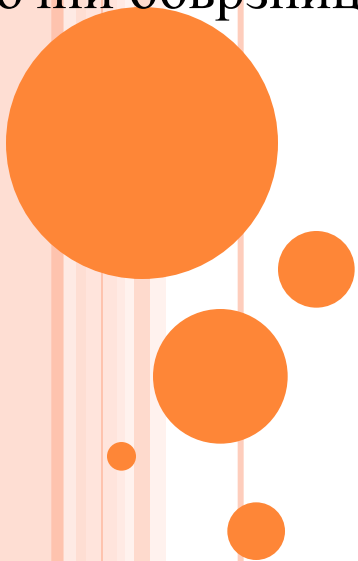

ПРЕДМЕТ НА ОДАНОЧУВАЊЕ И ДАНОЧЕН ОБВРЗНИК

Предмет на оданочување со ДДВ е прометот на добра и услуги кој се врши со надоместок во земјата и увозот на добра

Даночен обврзник е лице кое трајно или повремено самостојно врши стопанска дејност (секоја дејност на производители, трговци и лица кои извршуваат услуги)

Даночни обврзници можат да бидат правни и физички лица и здруженија

ДАНОЧНИ ПОТТИКНУВАЊА КАЈ ДДВ ЗА ДОНАЦИИ

Донација е доброволна и безусловна помош во пари, добра и услуги која не создава директна корист за давателот

Цел на донацијата е остварување, унапредување, промоција и поддршка на дејностите од јавен интерес (култура, образование, спорт и друго)

Примател на донацијата може да биде домашно правно лице и странско правно лице кое има непрофитен карактер (во случај на елементарни непогоди, природни и хуманитарни катастрофи)

За извршениот промет на добра и услуги во земјата донаторот во фактурата пресметува ДДВ и го плаќа на посебна сметка за донации (02902)

ДАНОЧНИ ПОТТИКНУВАЊА КАЈ ДДВ ЗА ДОНАЦИИ

Доколку се исполнети условите (добиено е решение од Министерството за правда дека донацијата е од јавен интерес), Министерството за финансии го враќа уплатениот ДДВ. Ослободени од ДДВ со право на одбивка на влезниот данок се надоместоците за влезници за културни, спортски или други јавни настапи, доколку приходот е наменет за финансирање активности од јавен интерес

Ослободени од ДДВ со право на одбивка на влезниот данок се и надоместоците за комуникациски услуги, кога со нивното користење се финансираат активности од јавен интерес

За проекти финансирани од странски донатори ослободен е увозот на добра доколку е добиена потврда од Министерството за финансии

ДАНОЧНИ ПОТТИКНУВАЊА КАЈ ДДВ ЗА ДОНАЦИИ

За промет на добра и услуги во земјата за проекти финансирани од странски донатори за кои постои договор со владата на РМ, постапка за ослободување поведува имплементаторот (корисници на средства од Буџетот на РМ, фондовите, невладините организации)

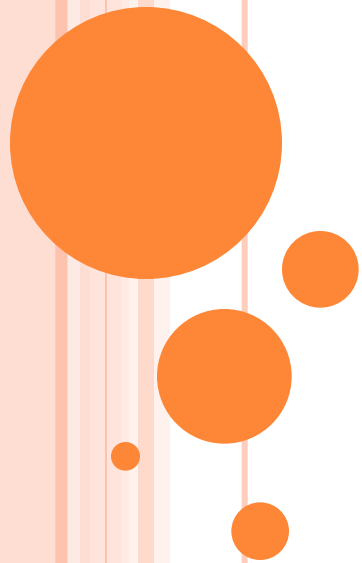
За прометот во земјата обврзникот во фактурите пресметува ДДВ и го плаќа на посебна сметка за донации (02902)

Трезорот го враќа уплатениот ДДВ на жиро сметката на даночниот обврзник

ДАНОЦИ НА ИМОТ

ДАНОЦИ НА ИМОТ

	Имот	Наследство и подарок	Промет на недвижности
Даночен обврзник	Правни и физички лица сопственици на имот	Правно и физичко лице резидент на Р. Македонија кое наследува имот Правно и физичко лице кое прима имот на подарок во земјата и во странство	Правно и физичко лице – продавач на недвижноста (договорно може и купувач)
Стапки	Пропорционални од 0,10% До 0,20%, освен за имотот Во земјоделско земјиште кое не се користи за земјоделско производство, можат да се зголемат од три до пет пати во однос на пропишаните стапки	Пропорционални од 2%-5% во зависност од наследниот ред	Пропорционални од 2%-4%
Даночни основи	Пазарна вредност на недвижноста	Пазарна вредност на наследениот имот, односно на подарокот	Пазарна вредност на недвижноста
Настанува даночна обврска	Со денот на стекнување на имотот	Во моментот на правосилноста на решението за наследување	Со склучување на договор за пренос на правото на сопственост на недвижноста

ОСЛОБОДУВАЊА КАЈ ДАНОКОТ НА ИМОТ

Данок на имот не се плаќа на:

- недвижен имот во државна сопственост
- недвижен имот на странски дипломатски и конзуларни претставништва
- недвижен имот во сопственост на НБРМ
- згради и земјиште во сопственост на верски заедници
- недвижности прогласени за културно наследство
- објекти за заштита на земјиштето, водите и воздухот
- објекти за вработување инвалидни лица
- земјиште кое се користи во рударството и за геолошки истражувања
- економски згради во земјоделството и земјоделско земјиште за земјоделско производство
- првиот промет на станбени згради и станови кој ќе се изврши во период до пет години по изградбата на кој е платен ДДВ
- при вложување на недвижности во капиталот на трговските друштва
- на тргување со хартии од вредност
- кога правото на сопственост на недвижноста се пренесува на банките како доверители

